

kotta a XIX. számú törvénycikket, az alföldi erdők telepítéséről és fásításokról.

Azóta már 5 év telt el és az eddig beültetett összes terület alig tesz ki 3250 kat. holdat, amiből az évi átlag 650 kat. hold.

Ilyen mértékben haladva, akkora terület befásítása, mekkora a csapadékok fokozására, az elpárolgás és talajkiszáradás csökkentésére, továbbá a szelek, a homok, a porfelhők megkötésére számbavehető befolyást gyakorolhat csak 200 esztendő múlva érhető el.

Akkor, mikor az ültetések lassú menetéből az Alföldre óriási kár hárul: jogos a kívánság és az a remény, hogy az első nehézségek leküzdése után a gyakorlati kivitel élénkül és gyorsabban halad a kitűzött nemes cél felé!

Hozzászólás báró Inkey Pál cikkéhez

Írta: *Barsi Nándor* urad. erdőtanácsos.

Úgy gondolom, szolgálatot tehetek annak az ügynek, amely ezidőszerint erdőgazdaságunk továbbfejlesztését, a helyes irányba való terelését van hivatva biztosítani (az új erdőtörvény ügyének t. i.), ha én is — egy a sok közül bizonyára — mint csonka hazánk egyik nagyobb magánerdőgazdaságának vezető-gazdálkodó tisztje, sietek kifejezést adni annak a nézetemnek, hogy a báró Inkey Pál által hangoztatott elvek minden tekintetben fedik a gyakorlati erdőgazda által az utóbbi idők folyamán leszűrte azokat a tapasztalatokat, amelyeknek figyelmen kívül hagyása nélkül nem lenne teljesen célravezető az új erdőtörvény. A közölteknek minden egyes sorát aláírom változtatás nélkül és megszívlelésre ajánlom azzal a biztos tudattal, hogy ezzel a felfogásommal nem állok egyedül, hogy hasonlóan gondolkodik gazdálkodó kartársaim nagy többsége is.

Szükségét éreztem annak, hogy báró Inkey Pálnak, — a magyar erdőbirtokosok egyik leghivatottabb képviselőjének —, ebben a valóban közérdekű munkálkodásában én is szerény véleményem leszögezésével, — támogatására siessenek.

Bár általánosságban — mint már mondtam — a fejte-

getés minden egyes sorát aláírom, mégis hozzászólók az erdőben való legeltetés kérdéséhez részletesebben is.

Nyugodt lelkiismerettel állíthatom hosszú évek során át eszközölt megfigyeléseim alapján, hogy az erdő (erdőtalaj és faállomány) kára nélkül semmiféle időszakban, semmiféle állatot legeltetni nem lehet. „Amint hogy a legelő nem erdő, ép úgy az erdő nem legelő“ — írja a báró úr, — ez olyan aranyigazság és annyira világosan egyszerű, hogy ezideig senki sem tartotta szükségesnek ezt le is írni.

En azonban azt mondom, hogy ezideig így ilyen félreérthetetlenül ezt leírni senki nem is merészelte.

Mi erdészek tudtuk, vallottuk, hogy ez így van, de az évszázados szokás, az erdőbirtokosok nagy többsége által helytelenül vallott gazdasági érdekek nem engedték azon elv érvényesülését, hogy az erdő nem legelő.“

Véletlenül abban szerencsés (az erdőbirtokra nézve azonban szerencsétlenségnek tartom) helyzetben vagyok, hogy a kezelésem alá tartozó mintegy 13.000 kat. hold erdőbirtok szomszédságában nagyobb — uradalmakhoz tartozó — mezőgazdasági birtoktestek terülnek el. Ezeknek növendékmarha, juh- és sertésállománya évek során át járta és járja még ma is (bár már erősen korlátozottan) a gazdasági terv szerint legeltethető erdőrészeket.

A mezőgazdasági területek egy részét (nagyobb erdőtestek szomszédságában) az uradalom már évekkel előzően bérbeadta, minek folytán a legeltetés ezeken a helyeken teljesen megszűnt 15—20 év óta.

Huszonöt év az erdőbirtok (talaj, faállomány) életében nem nagy idő. Mégis annyira szembetűnő a különbség a legeltetett idős állományok után keletkezett fiatalosok és a nem legeltetett (de hasonló természeti viszonyok között lévő) idős állományok után keletkezett fiatalosok között, hogy már felületes szemlélődés után is megállapíthatja a hozzáértő szem azt az igazságot, hogy egy bizonyos időszak — mondjuk húsz év — legeltetésből eredő haszna, csak csekélyke hányadát teszi annak az értéknek, amit az erdőbirtoknak húsz éven át legeltetett részei az erdőtalaj elszegényedése és különösen a természetes úton keletkezett állomány teljes kimaradása folytán veszítenek. Növeli még ezt a veszteséget az a körülmény is,

hogy a nagy költséggel mesterséges úton megtelepített fiatalos nem fejlődik olyan mértékben a szegényebb talajon, mint a nem legeltetett, üde, jó erdei talajon fejlődött volna. Ha ezután összehasonlítjuk harminc éves korában a két állományt, bizony a laikus is megállapíthatja már akkor, hogy a legeltetett területen keletkezett állomány a negyedét, ötödét éri a hasonló területen lévő olyan állománynak, ahol megelőzően elmaradt a legeltetés.

Egészen bizonyos, hogy az erdő épen olyan kultúra, mint bármely más mezőgazdasági. Kettős hasznót (állattartásból eredőt és erdőgazdaságit) nem adhat. Egy rókáról még itt sem lehet lehúzni a két bőrt.

Már most szerény véleményem szerint a fentiek előre-bocsátása után az egyedüli helyes megoldás itt csak az lehet, ha „generális intézkedéssel“ a legeltetés egyszer és mindenkorra eltiltatik.

Azokban az idősebb állományokban u. i., ahol a legeltetés már szóba jöhet, rendes körülmények között olyan a záródás, hogy az ott termett erősen beárnyékolt fűfélék tápértéke majdnem a nullával egyenlő.

Miért tapossa, rontsa az erdő talaját akkor legeltető állat, ha ott csak az életét tengeti és miért akadályozza meg a talajnak annak rendje és módja szerint való beérését a majdani természetes úton való felújuláshoz?

Báró Inkey Pálnak a nézetét, hogy „bizonyos erdőkben, bizonyos időszakban, bizonyos állatokat kár nélkül legeltethetünk“ és hogy „annak a gazdának, aki az erdejét szereti és azt gondolja, egész nyugodtan megengedni lehetne az erdőben való legeltetést“ így általánosságban én is elfogadnám.

„Minthogy azonban az erdőtulajdonosokat így kategorizálni nem lehet“ — állapítja meg a báró úr igen helyesen — igazságos és mindkét felet (az erdőt és a haszonélvezőt is) kielégítő helyes megoldást találhatni. erre módot nem látok.

Mert ha már a lehetősége megvan annak, hogy bizonyos körülmények között a legeltetés kérelmezhető, egészen bizonyos, hogy mindazon birtokosok, akik ezideig is a legeltetés hívei voltak, kérelmezni fogják a legeltetést.

Teljes biztossággal mondhatom azonban, hogy nincsen olyan hatóság, amely itt a legszigorúbb, legaprólékosabb kö-

rülírásoknak érvényt tudna szerezni. És ha mégis köteleztetnék a tulajdonos, hogy a saját erdejében, saját állatai által, végeredményében saját magának okozott károkért bírságot, vagy kártérítést fizessen, ez a körülmény olyan élesen állítaná szembe a kötelességét lelkiismeretesen teljesíteni akaró kezelő erdőtisztet elsősorban a saját kenyéradójával, másodsorban az intézkedő hatósági közeget az erdőtulajdonossal, hogy különben is kétes értékű legeltetési haszon mindezt aligha érné meg.

Egyetlen esetben találom indokoltnak legelőállat belépését az erdőbe. Ez az eset akkor áll elő, ha bőséges makktermés idején olyan erdőrészekben, ahol a lehullott makk másként nem értékesíthető, a felújulás szempontjából arra abban az időben még szükség nincsen, vagy már nincsen. Ebben az esetben a felesleges makktermés sertésekkel minden károsítás nélkül feleltethető.

Mikor áll elő ez az eset? A birtokos esetenkénti kérelmére megállapítaná az illetékes hatóság.

K Ü L Ö N F É L É K

Változás az Országos Erdészeti Egyesület ügyeinek vitélében. Az egyesület igazgatóválasztmánya Bund Károly titkárnak egészségi okokból még múltévi december hó 14-én tartott ülésében hosszabb szabadságidőt engedélyezett, amelyet nevezett hó közepétől vesz igénybe.

Az egyesület elnöksége az ügyek ellátására *Bíró Zoltán* ny. miniszteri tanácsost, választmányi tagot kérte fel, kinek ismert munkássága, rátermettsége és a magyar erdőgazdaság körében való széleskörű tájékozottsága őt hivatottá teszi az egyesület ügyeinek vitélére.

Halálozás. A Gödemesterházi Erdőuradalom R.-T. központi erdőhivatala (Ratosnya) megrendülve tudatja, hogy szeretett volt főnöke, az erdőuradalom szervezője és 40 éven át vezetője, *Schmidt Ferenc* ny. főerdőtanácsos, az Országos Erdészeti Egyesületnek volt választmányi tagja, múlt hó 17-én, életének 78. évében csendesesen elhunyt.

A báró Bánffy-család nagy erdélyi uradalmának volt vezetőjét, aki Nagy-Magyarország erdészeti társadalmában jelentős szerepet vitt, kegyeletteljes emlékezetben tartjuk!

Béke hamvaira!